

Csak komolyan kell venni

KISZ-rakodóbrigádok eredményei — Miért kevés a gyári fiatal? — Szemlén a pályaudvarokon

Az őszi szállítási idény nagy feladatok elé állítja a MAV-ot, s az AKÖV-eket is. A szállítások gyors lebonyolítása érdekében fontos, hogy megrövidítsék a vagonok állását, csökkentsék a ki- és berakodás idejét. Ez jelenleg — a közudottan kis rakodólétszám miatt — nehezen valósítható meg. A KISZ Központi Bizottsága, s a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium ezért — mint jelentették — elhatározta, hogy mozgósítja az ifjúságot a gyorsabb rakodás érdekében. Megkezdődött a szervezés Csongrád megyében is éppúgy, mint az ország más területein.

Vajon mi a helyzet Csongrád megyében? Nem a jelentések alapján kerestünk erre választ, hanem a helyszínen győződöttünk meg a KISZ-isták munkavállalásáról, s egyes helyeken sajnos arról, miért nem vesznek részt az őszi csúsforgalomban a fiatalok KISZ-rakodóbrigádjai.

Szegeden, — ahol a legnagyobb a forgalom — több brigád is dolgozik. Teljes értékű segítőknek mégis csak az egyetemisták, s a főiskolások mondhatók, mivel ők nemcsak szombat este, és vasárnap, hanem a hét bármely más napján is mozgósíthatók. Igaz, segítenek a középiskolások is, de ők tanulmányuk miatt inkább csak a hétvégi munkában vesznek ki részüket. Ez a segítség is jelentős azonban, mert így, szombaton és vasárnap megfelelő mennyiségű üres kocsit tudnak biztosítani a hét elejéi berakodásokhoz. Szegeden viszont kevés üzemi fiatal kapcsolódott be a KISZ Központi Bizottságának akciójába. Ezen jobb szervezéssel változtatni kell, mert az egyetemisták, főiskolások rakodóbrigádjai nem győzik az irányvonatok időbeni kiürítését.

A szegedi Tisza-pályaudvaron mindenesetre az akció eredményessége mellett foglalkozni kell az állományállással. Erről tanúskodik Benedek Tibornak, az Autóközlekedési Vezérigazgatóság főelőadójának, a MAV szegedi igazgatósága területén működő ifjúsági rakodóbrigádok vezetőjének nyilatkozata is. Ugyancsak így vélekedik Forrai Andor, a szegedi 10-es AKÖV áruforgalmi főelőadója. Nemcsak a vélemények, az adatok is ezt bizonyítják. A Tisza-pályaudvaron eddig nyolcvannégy diák vett részt a munkában és 300 tonna árut raktak ki.

Nem ilyen a helyzet Makón. A makói főnökség vezetője, Molnár István csak utasítást adott arra, hogy vegyék fel a kapcsolatot a KISZ városi bizottságával, a rakodóbrigádok megszervezése ügyében. Az intézkedések azonban elmaradtak. Ezért nem tudják fogadni a nagylaki kendergyár úthálózat építéséhez érkező mintegy 1200 tonna árut. Két irányvonalat kirakásáról kellene gondoskodni. Nagy László, a KISZ Makó városi bizottságának titkára arról számolt be, hogy ha az AKÖV helyi főnöksége igényli, megszervezik — nem is Makón, hanem Nagylakon — a KISZ-rakodóbrigádokat. Ezzel biztosítják az 1200 tonnás áru kirakását. — Nálunk már megkezdődött a KISZ rakodási akció — tájékoztatót Koncz Mihály, a hódmezővásárhelyi AKÖV főnökség vezetője. — Tegnapelőtt például 30, tegnap pedig 4 fő vett részt a rakodásban.

Makón azt mondták, azért nem vállalják szívesen a fiatalok a munkát, mert kevés a pénz. Felvetődik a kérdés, hogy Hódmezővásárhelyen miért mennek el a „kevés” pénzért a fiatalok? Talán azért, mert itt szívesebben látják őket, és igénylik is a segítségüket.

Hódmezővásárhelyen sikerült az üzemi fiatalokat is bevonni a munkába. Az utóbbi két hétben 6–8 alkalommal vettek részt vagonok kirakásában, s 235 KISZ-ista 1520 tonna árut mozgatt meg.

Szentesen már évek óta gyakorlat a fiatalok munkáira állítása. Főleg a kollégiumi diákok vesznek részt az akcióban. A gyáriak közül kevesebben mennek.

Az utolsó állomásunk Csongrád volt. Itt Makóhoz hasonlóan — bár kisebb szükség van a fiatalok segítségére — semmilyen intézkedés nem történt a rakodóbrigádok megszervezése érdekében. Azzal a különbséggel, hogy itt nem tartották jelentősnek az ifjú-

ság segítségét. Az elkövetkezendő időben azonban, mikorra nagyobb mennyiségű áru érkezésére számítanak, igénybe veszik a KISZ-isták munkáját is.

Most az a legfontosabb feladat, hogy azokban a városokban is, ahol eddig félvállról kezelték ezt az akciót, megszervezzék a brigádmozgalmat.

Különös tekintettel kell lenni a hétköznapi áruszállítások meggyorsítása érdekében az üzemi KISZ-fiatalok bevonására. Ők ugyanis hétközben komoly segítséget nyújthatnak az AKÖV-nek és a MAV-nak is a gyorsabb kocsifordulók előérése érdekében.

Kovács Attila

Fényvárás Gátsoron

Az útkereszteződésnél két kerekpáros fiatalasszony beszélget. A csinosabbtól kérdezzük:

— Merre van a gátsori iskola?

— Csak nem a villanyúgyben jöttök? — csillan fel szürkés-kék szeme.

— De igen. Bekapcsoljuk — mondok. Néz hitetlenkedő-mosolygó tekintettel Héjja Ferencné. Erdészfeleség és tanítóné, éppen a délutáni tanításra indult.

Mély homokúton, tanyák közt kanyarodunk a gátsori útra. A földművesszövetkezeti bolttól az iskoláig újonnan ültetett villanypóznák kísérik.

1

A tantermekben pedagógusok érkezését leső gyerekek, a mennyezeten világtalan villanykörték. Az igaz-

gatói lakásban nagyképernyős televízió. Villany nélkül vak és néma.

— Ez az első? — kérdezem.

— Az első televízió Gátsoron — feleli Fekete Árpád pedagógus.

A fényvárás türelmetlenségében él a település. A hallgatag erdők festői környezettel, susogó nyugalommal áldották meg a természet mélyén megbúvó Gátsort. De a kisvasút, valamint az utóbusz 3–5 kilométerre elkerüli, Ásotthalom 8 kilométerre fekszik. Szerény kis házaiban ma is többnyire az ősi citera és a népi mesélőkészség a legjobb szórakoztató az őszi-téli estéken. A házi összejöveteleken, az úgynevezett csutri bálakon a népdal és a csárdás egyeduralma ma is töretlen. Disznótörök, esküvők az őszi esti rendszeres szombati, sőt hétköznapi programja. A pedagógusokat megtisztelik a meghívással, visszatartani nagy sértés lenne.

Az esküvők esemény-számban mennek itt. Az ősi népszokás szerint tartják. Vőfély, tréfás rigmusok, maszkarádok megjelenése és hasonló mókás játékok tartják — magyarázza a tanító. A rohanó világ elől erdő mélyébe buvó Gátsor megőrizte népszokásait. Az önszórakoztatás szükséglete kifejlesztette néhány ember mesélőkészségét.

Két-három világlátó ember kifogyhatatlan a történetekből. Gajdács János bácsi, háborús emlékeiből. Bodó Pista bácsi, az utolsó gátsori pipás pedig hányatott kubikos sorsából kanyarít érdekfeszítő előadásokat.

2

Kipirult arcú, gömbölyű asszonyka kopog be. A villany sürgetése hozta ide Takács Ferencné. „Szentén” erdészfeleség, 11 éve tanyai tanítóné. Az új erdészháztól 800 méterre van a transzformátor. Eljut-e hozzá a villany?

— Írja meg, hogy kérjük az erdőgazdaságot, vezessék be az erdészházba is. Ennyi idő után... Televíziót akarunk venni. Ötéves gyermekem van, másképp nő fel... — mondja kéréssel. A villany közelsége türelmetlenné tette. Évtizede megvan nélküle, de mióta szomszédságában látja, nincs nyugta. Ha nem vezetik be, itthagya ezt a települést. Pedig szívéhez nőtt a vidék.

Van valami megejtő, valami marasztaló e táj hangu-

latában. Az igazgató Röske szülötte, négy évvel ezelőtt fanyalagva jött ide. Ma nincs szándéka elköltözni. Bodó Ferenc városba járó fiatal munkás, mégis itt épít családi házat. Huszonöt-három ember ingázó munkás, közel százan a Dunántúlon keresnek ide nyaralást. Mégsem hagyják el Gátsort.

Persze ennek gazdasági okai is vannak. A házak körüli kertek, pár holdas birtokok kenyeret, zöltséget és gyümölcsöt teremnek a család számára — jegyzi meg az igazgató.

— És kis vadmalacokat, ugye! — robban ki a nevetés Héjjánéból. Útközben ugyanis azon derültünk, hogy erdészházát több mint húsz kismalaccal ajándékozta meg házi koca és vadkan barátsága.

3

Nagy várakozásban él a kis település. A villannyal együtt mintha a civilizáció érkezését várnák. A kilenc utcai pózna körülbelül 15 család kapujába hozza el a fényt. Néhány lakásban már bent a hálózat. Kispéter János háza kis pózna áll, a kerten át vezet be az áramot. Mit hoz magával ide századunk e kései fénye?

— Hát... először mosógépet veszünk. Azután televíziót.

— Nem rádiót? — szól közbe az iskolai igazgató.

— A férjemmel úgy döntöttünk, inkább televíziót... Mert a gyerekek másképp minden este az igazgató úrnál lábatlankodnának — feleli Kispéterné, ez a gömbölyű fekete asszony.

Megmondtam, hogy mindenkit szívesen fogadok, aki a televízió műsorát akarja nézni. — feleli Fekete János. Hazafelé menet elárulja, hogy az iskolának tv-t vásárolnak. Az egyik osztályteremben bárki megtekintheti majd az adást.

Az út mellett új daráló áll. Az Ásotthalmi Előre Tszcs majorjának első épülete. Jövő évben talán elkészül a székház is, tágas gyűléstermben műsoros rendezvényeket tartanak majd. Az építvány gondosan összerakva várja a munkáskezeket. Csendes, napfényes Gátsor egyetlen utcája. A kirándulásokra csábító erdők őszi lombáttrá már itt-ott meginté az idő. A táj közömbös, mit sem tud a település várakozásáról. Csúpan az utcán magasló néma oszlopok kiáltják szét a villany érkezését.

Balogh Ödön

„Fényes” bemutatkozás

A legkorszerűbb automatikus berendezések biztosítják majd a fényjelzést és fénytájékoztatót az új autóbusszpályaudvar forgalmi helyiségében. A tizenkilenc indító állásnál úgynevezett osztott lámpákat helyeztek el, s a vezérlő asztalnál álló forgalmazó gombnyomással gyűjt-hatja ki a piros vagy zöld fényt. A fénytájékoztató berendezés gombjain — akár egy írógépen — lekopogható, hogy hova, melyik állásról, milyen időpontban indul járat. A váróteremben elhelyezett táblán egyszerre három ilyen információt közölhetnek az utazóközönséggel. A próbákön — melyek a szombati átadás előkészületei voltak — jól sikerült a modern berendezések bemutatkozása.

Nőtlenek és özvegyek előnyben

A minap a Magyar Nemzet egyik száma került a kezembe. A házassági rovatot böngészve a következő szövegű és számomra is majdnem előnyös házassági ajánlatot olvastam: „Pesten dolgozom, csinosnak mondott, magas, barna, házias nő rendezett anyagiakkal jellemes, korrekt férfi ismeretséget keresi házasság céljából 48–52 évig, özvegy vagy nőlen előnyben. „Szeret-N” jellegű a kiadóba.”

Amikor a hirdetés végére értem, kissé meglepődtem. Ismét

olvasni kezdtem a korban még nem érttem el a kívánt évek számát, de azért üsse kö. Igaz ugyan, hogy a csinosnak mondott, magas, barna nő a nőleneket és az özvegyeket részesíti előnyben, no-de azért mi nők, családós férfiak is reménykedhetünk a hirdetés szövege alapján.

Kedves Asszonyom! En az Ön helyében emígyen fogalmaztam volna meg szívem vágyát:

Férfiak, figyelem! Egy Pesten élő és dolgozó, csinosnak mondott, magas, barna, házias nő megismerkedne vőlegényekkel és vőlegényjelöltekkel, nősökkel és nőtlenekkel, családós apákkal és leendő családapaikkal házasság céljából. A hirdetést pedig így fejeztem volna be: a tényleg felsorolt férfiakkal szemben természetesen a nőtleneket és az özvegyeket részesítem előnyben. „Mindenki reménykedhet!” jellegűen.

Bózóki István

Egy szoba két ágyának tizenöt lakója

Vannak, akik gyökeretelenül élnek a világban, mert valahol, valamikor elrontották az életüket. Sehol nem találják helyüket, vándorolnak egyik városból a másikba, avagy mint visszaeső bűnösöket tartják nyilván kisebb-nagyobb bűncselekményekért. Állandó munkahely-lyel és lakással nem rendelkeznek, hosszabb ideig sehol sem tudnak megmaradni, avagy személyük egyáltalán nem kíváncsi ebben, vagy abban a városban életmódjuk miatt. Kitalálták őket Budapestről, vagy másnőnan. Igyekeznek őket megjavítani, rábeszéléssel és anyagi támogatással, hogy biztos talajt érezzenek a lábuk alatt, ismét beilleszkedjenek a társadalomba.

Kiknek?

Szegeden is van számukra átmeneti szállás, amelyet korábban a Tavasz utcában rendeztek be, s újabban ez a Petőfitelepi szociális otthonban kapott helyett ideiglenesen. Ez a helyiség egyetelen szobából és két ágyból áll. Itt kapnak néhány napra biztos menedéket azok, akik büntetésük letöltése után szabadultak a börtönből, és azok is, akik gyanús életmódjuk miatt nem tudják magukat elfogadhatóan igazolni. Egyszerűen megjelennek a pályaudvaron, valahonnan jöttek, s valahová tartanak, de itt nincs se ismerősük, se rokonuk, nem tudják a fejüket hol lehasználni. Így kerülnek az átmeneti szállásra. Másnap aztán elbúcsúznak velük, majd munkaalkalmat teremtenek részükre, hogy kilábaljanak az elhagyatottságból.

Az átmeneti szállás most

üres, pillanatnyilag nem lakik benne senki. Eddigi lakói, akik az idén megfordultak benne, elhelyezkedtek, vagy egyszerűen tovább álltak munkavállalás nélkül, zsebükben azzal a pénzzel, amelyet útiköltséggé, élelmézzé felvették a megyei jogú városi tanács egészségügyi osztályának közbenjárására. Az utánuk visszamaradó akták azonban eléggé beszédesek. Nagy Ilona, a városi tanács egészségügyi osztályának szociálpolitikai előadója mindenkiről pontos felvilágosítást nyújt, aki már egyszer megfordult a rendészeti célokat is szolgáló átmeneti szálláson.

Megtérők és visszaesők

P. József büntetését kitöltve szabadult Márianosztráról. Valamikor itt lakott Szegeden, s ide kíváncsított vissza öreg korára. Egy-két napig ingyenes szállást és étkeztetést kapott, de a túrelmi idő leteltével sem tudott egymaga új életet kezdeni. Munkára már nem való, s rokonai nincsenek, akik befogadnák. Így lett lakója a szociális otthonnak, hogy a hasonló öreg korúakkal örüljön az életnek.

Csak hogy sehogyan sem tud beilleszkedni az új környezetbe, korábbi meghasonlása miatt nem tudja elviselni embertársait. Durva, goromba, kötekedő, s még mindig az alkoholizmus rabja. Egyedül nem tud tőle megszabadulni és most ebben segítene neki.

Számszerint ebben az évben tizenötön voltak lakói az átmeneti szállásnak, hol

Utak és autók

Hazánkban 1876 óta a hatodik közúti forgalomszám-lálást tartotta az Ütgyi Kutató Intézet.

Az összeállításból kiderül többek között, hogy a főközlekedési utak minden ki-

lóméterén naponta átlag 1071, az összekötő és bekötő utakon viszont csak 522 jármű halad át, úgyhogy az országos átlag kilométerenként 747 jármű. Ezen belül a legmagasabb átlagot a balatoni műúton találták.

A személygépkocsik forgalma augusztusban több mint két és félszer, júliusban két és negyedszer akkora, mint az évi átlag, januárban viszont alig haladja meg annak a negyedét. Ezen belül a vasárnapi forgalom már májusban többszöröse a hétköznapiaknak.

Othonában készíti

családi és gyermek-felvételeket

a Fényképező Szövetkezet Rt. portrészéke, Károly u. 13. S. 18 514

A kiskundorozsmai általános iskola

fűtőt keres

azonnali belépésre. Jelentkezni lehet az iskola igazgatójánál.

X. S. 18458